

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 9 april 2009

MEDITATIE

De Vorst van Pasen

Jezus' graf is leeg.

Laat dat tot bemoediging zijn voor een volk dat onder de schuld gebogen over de aarde gaat. Vermoeiden en belasten, hef uw ogen eens op, want de tekst zegt het: 'De steen was afgewenteld.'

Als u ziet op uzelf, op de grootheid van uw zonde, als u ziet op uw vuilheid, op uw verlorenheid, dan is er geen uitkomst te zien. Dan is alles even onmogelijk. Dan moet u wanhopen aan alles. Maar als u naar Boven ziet, is het anders. Jezus leeft! Het graf is geopend, de steen is weg, het graf is leeg. Hij heeft de dood overwonnen. Hij heeft de schuld betaald, de ongerechtigheid verzoend, gerechtigheid en eeuwige zaligheid verworven. Jezus is triomfantelijk uit het graf opgestaan en leeft in heerlijkheid en majesteit. Dat is het wat het Paasevangelie ons doet horen. Is dat geen blijde boodschap?

U zegt wellicht: 'Ja, maar dat moet toegepast worden.' Dat is waar, daar zien Gods kinderen ook naar uit. Daar is het hen om te doen, want zonder de

En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was, want hij was zeer groot.

Markus 16 : 4

toepassing missen ze de *troost* ervan. Daarom is dat ook hun uitzien, hun begeren, hun verlangen, maar ook hun bidden of de Heere de toepassing wil schenken door de bediening van Zijn eeuwige Geest.

De vrouwen zagen dat de steen was afgewenteld. Nog eenmaal zien we ernaar. Want het heeft ook nu nog een diepe zin.

Ongetwijfeld, Jezus leeft. Dat predikt ons het lege graf. Dat is de boodschap die ook op de Paasmorgen door de engelenmond verkondigd en door de vrouwen gehoord mag worden. Maar ook van die afgewentelde steen gaat een stille sprake uit. De Heere Jezus is niet alleen opgestaan, Hij heeft niet alleen de dood overwonnen, maar Hij is ook uitgegaan uit dood en graf als de Vorst des levens. Dood en graf zijn

nu *overwonnen* vijanden geworden. Zij hebben het van Christus moeten verliezen. En als nu het Hoofd overwint, zullen de leden ook in die overwinning delen.

Christus is nu verheerlijkt. Al is Hij nog niet tot Zijn volle heerlijkheid gekomen, toch heeft Hij met Zijn opstanding de eerste trap van Zijn verhoging bereikt. Hij heeft nu een onsterfelijk lichaam. In de vroege morgen kon het graf Hem niet houden. En op de avond van diezelfde dag zijn gesloten deuren geen verhindering voor Hem om binnen te komen. Wij hebben het leven vaarwel gezegd, wij hebben de dood gekozen boven het leven en wij hebben door onze zonden ook de dood verdiend. Maar de levende Christus wekt nu door Zijn Woord en Geest doden op en Hij trekt ze met Zich mee het nieuwe leven in. Hij wil met dode zondaren van doen hebben. Door de zonde is de dood in de wereld gekomen. Er ligt een steen voor ons graf. Maar Pasen predikt ons dat de steen van het graf is weggenomen en dat Christus het leven en de onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht. En dat leven deelt Hij nu mee aan Zijn volk. Daarom mag ook nu nog gepredikt worden: 'Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten.' Het ongelooft zegt: 'Zou u dat een hele dag, een week of een jaar roepen, er zou toch niemand zijn die ernaar zou luisteren. Dat zou niet één dode doen ontwaken.' En dat is ook zo. Maar toen de Heere aan Ezechiël vroeg bij die vallei vol dorre doodsbeenderen: 'Mensenkind, zullen deze beenderen levend worden?' zei de profeet: 'Heere, HEERE, Gij weet het.' En zo is het nog. God wekt door Zijn Woord en Geest dode zondaren op ten leven. Hij zet daarbij Zijn knechten in door de prediking van het Woord. Christus is opgewekt. Hij is niet in de dood gebleven. Hij is uit het graf gekomen. Hij is uit het graf gegaan als de *Vorst van Pasen*. En of we het nu geloven of niet, maar we krijgen allemaal met Hem te maken.

Nu wordt deze Jezus nog gepredikt als

Inhoud

- 1 Meditatie: De Vorst van Pasen
- 2 Bijbelstudie: Het wonder van de plaatsbekleding (5)
- 3 Dominee worden (3)
- 6 Gezette hoogtijden: Pesach
- 7 Werken voor de kerk: Het Deputaatschap Kerkrecht
- 8 Kinderzegen, mag alles wat kan?
- 10 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

87e jaargang

Nr. 28

Redder. Straks zal Hij als *Rechter* van levenden en doden wederkomen. Dan zal Hij gezien worden op de wolken des hemels. Dan zal alle oog Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben. Dan zullen alle geslachten der aarde over Hem rouw bedrijven. O, wat zal dat ontzaglijk zijn als we hier niet voor Hem hebben willen buigen, om oog in oog te staan met de opgestane Zaligmaker!

O, bekeer u tot Hem. U krijgt een keer met Hem te maken. En wie weet hoe spoedig. Want het leven is een damp en de dood wenkt ieder uur. Maar zalig, waar Hij bekend mag worden, waar Hij Zich vertoonde in Zijn opstandingsheerlijkheid. Waar iets van Hem gezien werd in Zijn Konink-

lijke luister en majesteit. Dat doet in verwondering en aanbidding aan Zijn voeten terechtkomen. Dat doet ons Hem verheffen tot het hoogste van onze blijdschap. Dan wordt het in verwondering met de bruidskerk uitgeroepen: 'Al wat aan Hem is, is gans begerlijk. Zulk Een is mijn Liefste, ja, zulk Een is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem!' Straks worden Gods kinderen uit het graf opgewekt en met de Kerk der eeuwen samenvgaderd tot één gemeente. Dan zullen zij eeuwig de lof, de aanbidding en de dankzegging toebrengen, in de heerlijkheid, aan de Koning van Pasen.

Leiderdorp,

ds. R. Boogaard

schap dat de Heere door de dood heen Zijn belofte vervult. Dat mag tot bemoediging zijn in het leven van mensen, die met de belofte Gods midden in de dood zijn uitgekomen. Ja, de Heere zwoer hier aan Abraham: 'Ik zweer bij Mijzelf, spreekt de HEERE'. (vers 16).

We zagen dat de Heere Abraham een geloofsverzekering schonk. En nu voegde de Heere er Zijn eed aan toe om Zijn belofte te bevestigen. En altijd weer zien we in het leven van Abraham dat de Heere, als Hij Zijn belofte vernieuwde, er weer iets nieuws bij gaf. Dat is ook hier weer het geval.

De herhaling van Gods belofte aan Abraham betekende tegelijkertijd ook steeds weer een uitbreiding. De Heere zou nog meer doen dan Hij eerder al beloofd had. Aan het oude beeld van de sterren en het stof voegde de Heere het beeld toe van het zand, dat aan de oever van de zee is. Zo zou Abrahams zaad zijn. Daarbij voegde de Heere er nog meer aan toe door te zeggen dat zijn zaad de poort van zijn vijanden erfelijk zou bezitten (vers 17).

In de poort van de stad werd recht gesproken en werd geregeerd. Welnu, het gezegende volk zou overwinnen en de vijanden zouden het onderspit delven. En daarbij zou Abrahams nageslacht tot een zegen zijn voor alle volkeren (vers 18). Hoe heerlijk is dat vervuld in Abrahams grote Zoon, Jezus Christus.

BIJBELSTUDIE

5

Het wonder van de plaatsbekleding

Genesis 22

De belofte herhaald en vernieuwd
In verwondering heeft Abraham het gezegd, nadat hij niet Izak, maar die ram offerde: 'De HEERE zal het voorzien! Waarom heden ten dage gezegd wordt: Op de berg des Heeren zal het voorzien worden'. (vers 14).

We lezen daarna in de verzen 15 tot 18 dat de Heere Zijn belofte aan Abraham hierna weer vernieuwde. Die belofte was door de dood heengegaan, want Izak, die hij aanvankelijk offeren moest, was de zoon van die belofte. Dan hebben we hier de bood-

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: JJ. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portkosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Wat zal Abraham verwonderd naar huis zijn gegaan. Hij vreesde zonder Izak naar huis te moeten, maar nu mocht hij naar huis met Izak en met Gods herhaalde en vernieuwde belofte.

Toen Abraham weer thuis was, kreeg hij bericht over zijn familie in Paddan-Aram (vers 20 tot 24). Hangt dit slot van het hoofdstuk er maar een beetje bij? Nee, want hierin lezen we hoe de Heere de voorbereidingen tot de vervulling van Zijn belofte al aan het treffen was. Abrahams aandacht wordt hier onder Gods leiding weer gericht op zijn familie. En straks zou hij zijn knecht Eliëzer daarheen sturen om een vrouw voor Izak te zoeken.

Zo leidde de Heere alles om Zijn belofte te vervullen. En zo bleef voor Abraham alleen verwondering over. De dood verwacht, het leven geschonken, is dat niet de verwondering, die er voor al Gods kinderen overblijft?

Niemand kon staan in de vlammen van Gods toorn, engel noch mens, maar de Vader gaf Zijn Zoon. Zijn recht eiste de dood van Zijn volk, maar nu eiste Hij het van Zijn Zoon.

Terugblik op dit hoofdstuk

Nog eenmaal willen we terugzien op dit indrukwekkende hoofdstuk. Abraham had tot Izak gesproken: 'God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien.' (vers 8). Dat woord kunnen we wel het centrum van dit hoofdstuk noemen. Immers, wat zien we in deze woorden?

We zien hier allereerst dat het van God uitging. Zoals de Heere voor die ram zorgde, zo gaf God Zijn eniggeboren Zoon tot een brandoffer. Hij was van eeuwigheid in Zichzelf bewogen. Het was enkel Goddelijk welbehagen. Hij gaf dat Lam al van eeuwigheid. Niemand kon staan in de vlammen van Gods toorn, engel noch mens, maar de Vader gaf Zijn Zoon. Zijn recht eiste de dood van Zijn volk, maar nu eiste Hij het van Zijn Zoon. Hij kwam in de volheid des tijds. Johannes heeft Hem aangewezen bij de Jordaan, toen hij sprak: 'Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.' (Johannes 1:29). Als een lam werd Hij ter slachting geleid. Zoals eenmaal het brandoffer werd Hij verteerd in de vlammen van Gods toorn. Maar zo is

er in Hem een volkomen verlossing. We zien hier in de tweede plaats dat de spits van het plaatsbekledend lijden op de Vader is gericht, want de Heere zou *Zichzelf* een lam ten brandoffer voorzien. Waar gaat het om in het werk van de plaatsbekleding? God moet bevredigd worden. Zijn toorn moet gestild worden. Zijn recht moet genoeggedaan worden. Zijn waarheid moet bevestigd worden. Zijn trouw moet verhoogd, Zijn liefde en genade verheerlijkt worden.

De spits van het plaatsbekledend lijden was op God gericht. In het grote Lam ten brandoffer is Gods toorn gestild en Zijn recht bevredigd. Daarom is er zaligheid en verlossing op rechtsgronden. Wat een bemoedigende boodschap voor ellendigen en armen, dat de Heere Zichzelf een Lam ten brandoffer heeft voorzien. Dan hoeft dat in zichzelf ellendige en arme volk niet verbrand te worden in Gods toorn, want een Ander stond in hun plaats.

Dierbaar Godslam

In dit hoofdstuk vinden we dus een profetie van het plaatsbekledend offer van Christus. Daarin ligt de ruimte. Niemand is hier te slecht. Zondaren hoeven hier niets mee te brengen, dan enkel hun zonde. Omdat het Lam verteerd en verbrand is, daarom is er ruimte voor de grootste der zondaren. Tot wie dan anders heen dan tot Hem? Maar waar zult u blijven zonder Lam? Zalig wie het gaat leren: Een Lam ten brandoffer in mijn plaats. Zalig wie door het geloof de hand leert leggen op dit Lam en het wonder van de

plaatsbekleding mag leren. Wanneer zag Abraham dat lam, die ram? Toen hij onvoorwaardelijk boog onder het recht van God, zoals we eerder zagen. Wanneer zien we het Lam Gods met geestelijke ogen? Als we onvoorwaardelijk buigen onder de eisen en rechten des Heeren en daarin aan Gods kant komen.

We moeten het leren dat het Lam altijd staat op de snijlijn van Gods recht. Hij openbaart Zich altijd aan mensen, die buigen onder God. Wat een wonder als de Heere dan onze ogen opent voor het Lam en het wonder van de plaatsbekleding in Hem. Izak bleef leven, terwijl de ram werd verbrand. Wat een genade zich met Izak gewillig over te geven. Inwinnende genade maakt ons eens met Gods recht, zodat we het waard worden verbrand te worden en een welgevallen krijgen aan de straffen van onze ongerechtigheid (Leviticus 26:41).

Maar dan, als we verwachten weg te zinken, en dat naar recht, dan geeft de Heere een Ander in onze plaats. Dan blijft het wonder over, waar Abraham van sprak tot Izak: 'God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon'. Wat is het Godslam dan dierbaar, rein en heerlijk in Zijn bitter lijden en sterven, als ons hart het leert omhelzen: Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood zou moeten sterven. Hij in de dood, opdat ik, schuldige zondaar, eeuwig zou leven. Dan blijft inderdaad het wonder over.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Ekeveld

3

Dominee worden

Zes gaven

Dominee worden... Als een mens zichzelf wat mag kennen in het licht van Gods heilige deugden, dan kent hij een mishagen aan zichzelf en een hartelijk buigen onder God vanwege zijn arglistig en hoogmoedig bestaan.

Dan vraagt hij zich af: Ik? Ik dominee worden? Behoort ootmoed één van de blijvende kernmerken van Gods werk in een zondaarshart te zijn, dan

toch zeker bij een aanstaande prediker.

Het valt op dat onze Dordtse vaders enkele kenmerken noemen voor mogelijke predikers, die zonder (academische) opleiding tot de kansel worden toegelaten (DKO 8). Dan gaat het niet om zaken waar men zichzelf op laat voorstaan, maar gaven die anderen in aanleg bij hen mogen vaststellen. Gaven zoals *godzaligheid*, een leven in de vreze des Heeren.

Deze godzaligheid blijkt in de kostbare vrucht van *ootmoedigheid*. Let u er op dat dit als het tweede kenmerk wordt genoemd. Want hoogmoed en zelfinbeelding liggen (ook in de heilige dingen!) voortdurend op de loer. De godzaligheid blijkt ook in *zedigheid*. Dat houdt een ingetogen leven in. Opmerkelijk dat vervolgens als vierde een *goed verstand* wordt genoemd. Waarmee onze vaders willen aangeven een gezond vermogen om de Schrift uit te leggen en haar diepe zin te verstaan. Dus eigenlijk de gave van Schriftverklaring. Als vijfde noemt onze kerkorde *discretie*, waar ze de gave van de onderscheiding mee bedoelt. Een helder oordeel dus om waar en vals te onderscheiden, en onderscheiden kennis van het zielenleven. Als zesde en laatste wordt in dit verband genoemd *wel-sprekendheid*. Daarmee wordt niet zomaar een vorm van buitengewone welbespraaktheid bedoeld, maar de

Bij de roeping hoort ook een diepe overtuiging van het gewicht van de ambtelijke arbeid en de grote verantwoordelijkheid die men daarbij draagt.

gave om de gedachten in goede orde en helder onder woorden te brengen. De aanstaande dienaar des Woords dient in aanleg dus de nodige geschiktheid te hebben om te dienen. Genoemde kenmerken of geschiktheden bestaan uitsluitend uit gaven. Ze zijn vrijmachtig gewerkt door de Heilige Geest. Gaven zijn toebetrouwde talenten. Daar kan een mens zich nooit op laten voorstaan. Deze gaven worden in aanleg geschonken, maar moeten ook bij de voorbereiding en ambtsuitoefening metterdaad geschonken worden. Anders zal het nooit kunnen. Daarom wordt er terecht wel gezegd: de Heere *vindt* ze bekwaam of Hij *maakt* ze bekwaam. Hij moet daaraan (voortdurend!) getuigenis geven. Deze gaven schénkt de Heere. Om deze gaven wil de Heere gevraagd zijn. Het eenvoudige kindervers uit Psalm 81 blijft toch waar: 'Al wat u ontbreekt, schenk Ik, zo gij 't smeekt...'

Zelfonderzoek

Bij de roeping hoort ook een diepe overtuiging van het gewicht van de ambtelijke arbeid en de grote verantwoordelijkheid die men daarbij

draagt. Blijkens de bovenstaande zes gaven waren onze vaders daar ook van overtuigd. Wie is tot deze dingen bekwaam? Dominee worden? Dan wordt het in het verborgen uitgeroepen: 'Heere, Heere, ik heb niet, ik kan niet, ik deug niet, ik weet en ik wil daarom ook niet...' En dan komen er nog meer 'maars': vanbinnen en vanbuiten. Móét dat echt ...? Die vraag zal een ieder zich stellen, die werkzaamheden met het predikambt heeft. Dominee worden. Móét dat echt ...? Die vraag moet ook door de kerk gesteld worden aan ieder die toegang vraagt tot de kansel. We hebben in het vorige artikel geschreven: tweemaal diezelfde vraag ... In dit artikel richten we ons op het *zelfonderzoek*. De volgende maal D.V. in een afsluitend artikel (IV) volgt nog iets over het onderzoek door de *kerk*.

Gekend en geheiligd

Het is opmerkelijk in dit verband, wat de Heere tot een tegensprekende en tegenwerkende Jeremia zegt. Jeremia ziet niet over de ambtelijke taak heen die hem wacht. Daarom gaat de Heere hem krachtig inwinnen voor Zijn liefdedienst met de woorden: 'Eer Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u *gekend*; en eer dat gij uit de baarmoeder voorkwaamt, heb ik u *geheiligd*; Ik heb u de volken tot een profeet gesteld' (Jer. 1:5). De Heere troost deze wankelmoedige jonge man door hem erop te wijzen, dat Hij hem kende vanuit de eeuwige, verkiezende liefde. De Heere heeft hem zo eenzijdig en zo onbevattelijk liefgehad met een eeuwige liefde. Daarom heeft Hij Jeremia getrokken met koorde van goedertierenheid. De Heere heeft hem in Zijn aanbiddelijke vrijmacht gekend in Christus Jezus. De drie eerstgenoemde gaven - godzaligheid, ootmoedigheid en zedigheid - vloeien voort uit deze eeuwige liefde Gods die in zijn persoonlijk leven is (uit)gewerkt. En het tweede waar de Heere hem mee troost als hij ziet op zijn (zware) levenstaak, is: 'Ik heb u geheiligd... Ik heb u in de moederschoot al afgezonderd en in aanleg de gaven en talenten gegeven, die je later zult nodig hebben in Mijn dienst.' Als de Heere iemand tot Zijn knecht wil maken, begint Hij daarmee al vóór diens geboorte. Wonderlijke wijsheid Gods! Daar zorgt *Hij* voor. Je hoeft daar zelf niet voor te zorgen. Dat geldt dus ook voor de laatste drie van de zes genoemde gaven: een goed verstand, onderscheidingsgave en een vrijmoedig-

heid in het spreken. De aanleg, toerusting en ontwikkeling daarvan zijn in Gods hand alleen. Die geeft Hij op Zijn tijd, op Zijn wijze en in de mate dat het Hem behaagt. De Heere geeft dat alles met één doel: dat het dienstbaar is in Zijn dienst, opdat Zijn grote Naam geheiligd worde en Zijn Koninkrijk kome...

Gods wil

De bekende Engelse prediker Charles Haddon Spurgeon heeft ook over deze zaken geschreven in zijn 'Pastorale Adviezen', een bundel lezingen voor zijn studenten. Het is waar, dat er gezegd wordt 'als het over het bevindelijke leven gaat, gaat Philpot verder waar Spurgeon ophoudt', maar dat wil niet zeggen dat Spurgeon ons geen waardevolle praktische lessen geeft. Hij schrijft in het lezenswaardige hoofdstuk over de roeping tot het predikambt: 'Er is geen gebrek aan veel nauwkeurige methoden, met behulp waarvan iemand zijn roeping tot het ambt kan toetsen, als hij het maar *ernstig* begeert te doen. Men mag het ambt beslist niet aanvaarden, voordat men zichzelf op dit punt nauwkeurig onderzocht heeft.' Zelfonderzoek is ook op dit punt zo nodig. De Engelse prediker voegt eraan toe: 'We moeten onszelf in dit opzicht eerlijk beproeven, anders kunnen we nooit zeker weten of God ons geroepen heeft of niet. Bij die zelfbeproeving moeten we onszelf telkens afvragen of we anderen met onze preken zullen stichten.' Het gaat ook hier om Gods wil in dit opzicht in ons leven. De Heere drukt daarbij Zijn wil vanuit Zijn Woord onuitwisbaar op het hart. En dan gaat het niet om veel teksten, maar om de waarheid die voor God en mensen mag worden opgelegd. Als het zo ligt, mag iemand zeggen: 'Heere, het was toch *Uw* wil dat ik zou dienen?' In welke omstandigheden we dan ook terechtkomen, dan blijft het waar: 'Heere, het was toch *Uw* wil....Het kon toch niet anders?' Zó wordt er (niet alleen in de begintijd!) gezucht onderaan de preekstoeltrap en elders. Opdat zal blijken: 'Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken als uit onszelf, maar onze bekwaamheid is uit God (2 Kor 3:5).' Als het goed is hebben we geen enkele goede gedachte van onszelf. We zijn totaal afhankelijk van de hemelse Zender, onder Wiens wil we gebogen worden.

Onweerstaanbaar

Spurgeon noemt ook als een kenmerk

van een hemelse roeping 'een krachtig, alles in beslag nemend verlangen naar het werk. Voor een ware roeping tot het ambt moet er zijn een onweersaanbare, overstelpende, smachtende en razende dorst om anderen te vertellen, wat God aan onze eigen ziel gedaan heeft.' Spurgeon noemt het een soort instinct zoals vogels dat hebben om hun eigen jongen groot te brengen. 'De moedervogel zou eer sterven dan haar nest verlaten.' Wanneer mannen aarzelen of ze dominee of iets anders moeten worden, dan zegt Spurgeon 'laat ze in 's hemels naam iets anders gaan doen.' Met andere woorden: als je er nog onder uit kunt, doe het dan maar.

Alleen wanneer mannen een onweersaanbare drang ervaren, staat de weg naar het ambt open. 'We moeten gevoelen, dat het "wee u" over ons komt als we het Evangelie niet prediken. Het Woord van God moet zijn als een vuur in onze beenderen, anders zullen we er ongelukkig mee zijn, als we het ambt op ons nemen, ongeschikt om de zelfverloochening die er mee gepaard gaat, te betrachten en van weinig nut voor hen in wier mid-den we arbeiden.'

Dat brandende verlangen waar Spurgeon over spreekt moet hen voortdurend bijblijven. Het mag geen opwelling zijn, maar het dient juist wel-doordacht te wezen. Hij waarschuwt vooral jonge mensen een gril te verwarren met inspiratie en een kinderlijke voorliefde met een roeping door de Heilige Geest,

Alle aardse schatten en begeerlijkheden mogen volgens Spurgeon niet opwegen tegen het onweersaanbaar verlangen om het Woord des Heeren te verkondigen. 'Deze begeerte moet ons bijblijven als een hartstochtelijk verlangen, dat de toets van de beproeving verdraagt, een hunkeren waaraan we ons onmogelijk kunnen onttrekken, hoezeer we dat ook proberen.'

Om zijn betoog te onderbouwen verwijst Spurgeon enkele keren naar een brief die de bekende voormalige slavenhaler en predikant-dichter John Newton schreef aan een vriend die meende geroepen te zijn tot het predikambt. Ook Newton spreekt van een vurig verlangen dat iemand geheel in beslag neemt. 'Ik houd het voor een goede regel om in dit opzicht na te gaan of de begeerte om te prediken het vurigste is bij onze levendigste en meest geestelijke gemoedsgesteldheden, wanneer we het diepst voor God gebogen in het

stof liggen. Het is een goed teken als dat zo is. Maar ik vrees - indien iemand ijvert om een prediker voor anderen te wezen, terwijl hij maar weinig honger en dorst naar de genade in zijn eigen ziel bespeurt - dat zijn ijver eerder uit een beginsel van zelf-zucht dan uit de Geest van God ontspringt.' Ontdekkende woorden uit het verleden. Tot toetsing in het heden.

Een ander aspect van de roeping dat Spurgeon noemt, is het bezit van enige bekwaamheid om anderen te leren. Ook daarvoor is allereerst zelfonderzoek nodig. Nu zal niemand zich direct bekwaam achten. Spreken in het openbaar is bijvoorbeeld een gave die mensen kunnen ontwikkelen.

Spreken

Een ander aspect van de roeping dat Spurgeon noemt, is het bezit van enige bekwaamheid om anderen te leren. Ook daarvoor is allereerst zelfonderzoek nodig. Nu zal niemand zich direct bekwaam achten. Spreken in het openbaar is bijvoorbeeld een gave die mensen kunnen ontwikkelen. Zelfs de bekende Romeinse rede-naar en filosoof Cicero had aanvankelijk met een zwakke stem en met moeilijkheden in de uitspraak te kampen. 'Toch moet iemand niet menen dat hij geroepen is om te spreken, voordat hij bewezen heeft te kunnen spreken. God heeft de beehemoth zeker niet geschapen om te vliegen en als de leviathan zou verlangen met de leeuwerik op te stijgen, dan zou dit een dwaas streven blijken omdat hij niet van vleugels is voorzien. Als iemand geroepen wordt om te prediken, dan zal hij begiftigd zijn met een zekere mate van welsprekendheid, die hij zal opkweken en ontwikkelen. Indien de gave om zich te uiten in het begin al niet aanwezig is, dan is het onwaarschijnlijk dat ze ooit zal worden ontwikkeld.'

Het is opvallend dat Calvijn de gave om te spreken ook nadrukkelijk noemt in zijn uitleg van 1 Timotheüs 3 vers 2. Hij zegt: 'Het is niet genoeg

dat iemand verborgen geleerdheid heeft, tenzij ook de genade om te leren daarbij is. Want velen houden in zich verborgen wat zij weten, omdat zij een onbekwame tong hebben, of omdat hun verstand niet klaar genoeg is of omdat zij niet eenvoudig genoeg zijn in hun spreken. Dezulken moeten zich voegen tot andere dingen.'

Tegenstrijdig

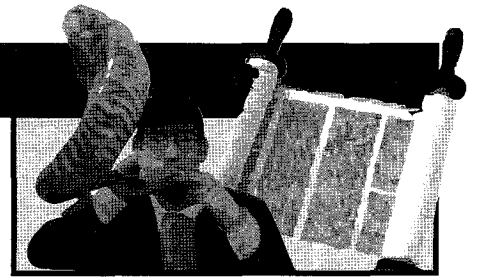
Naast de gave om te spreken somt Spurgeon een groot aantal andere bekwaamheden op zoals: een gezond oordeel, de gave om te onderwijzen, vriendelijke manieren en liefde tot de medemens, vastberadenheid, moed, bekwaamheid om leiding te geven en te regeren en vooral 'in genade een hoofd boven het volk uitstekend'. Samenvattend verwijst hij naar de eisen voor een herder en leraar zoals die zijn beschreven in 1 Tim 3 vers 2 - 7: 'Een opziener dan moet onberispelijk zijn, éner vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leren; niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker, maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig; Die zijn eigen huis wel regeert, zijn kinderen in onderdanigheid houdende met alle stelligheid; Want zo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorg dragen? Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle. En hij moet ook een goede getuigenis hebben van degenen die buiten zijn, opdat hij niet valle in smaadheid en in den strik des duivels.'

Laten we dit keer eindigen met het noemen van enkele bezwaren van Luther. Hij had wel vijftien bezwaren. Zó zag hij tegen het predikambt op. Hij noemt ondermeer: 'Spreken voor Gods aangezicht over de goddelijke majesteit. Instrument Gods te zijn. Dagelijks sterven van vrees dat je de mensen op een dwaalspoor leidt. Als ik met fatsoen er van af kon komen, zou ik nog liever steensjower worden dan ooit nog één preek houden. Preken is geen mensenwerk.' Echter even verder schrijft hij wonderlijk tegenstrijdig: '...al zou ik koning of keizer kunnen worden, ik zou mijn ambt niet verlaten...' Want zó is het. *(wordt vervolgd)*

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

Pesach

De profeet Jesaja schrijft in het 43e hoofdstuk: 'Maar nu, alzo zegt de HEERE uw Schepper, o Jacob, en uw Formeerder, o Israel.' Israël is door de Heere geschapen én is verlost uit de slavernij van Egypte. Dit laatste wordt herdacht op het paasfeest. Pesach is voor de Joden een tweede nieuwjaardag.

Er is onder de Joden geen feest wat zo nauwkeurig wordt gevierd als Pesach. Het orthodoxe Jodendom moet ter voorbereiding van dit feest heel veel regels handhaven. Een Joodse schrijver heeft eens opgemerkt: 'Ik ben er zeker van dat de toekomstige geslachten met verbazing en met open mond zullen luisteren, wanneer zij horen over de ellende en de lasten en diensten (alle regels van Pesach CN) van hun ouders gedurende die weken. Veel erger en zwaarder dan die van de Joden in Egypte.'

Rottenberg, een Messiasbelijdende Jood, deed bij deze uitspraak de verzuchting: 'In Egypte hebben de kinderen Israëls gezucht en geschreeuwd, geweend en gekermd, over de dienst. Nu is het helaas nog niet zover gekomen.' Toch zijn er ook nu nog veel zaken in de Joodse viering die hun oorsprong vinden in het Oude Testament.

De Heere heeft immers het paasfeest ingesteld bij de uittocht uit Egypte? We lezen ervan in Exodus 12. Een volkomen lam moest worden geslacht. Het moest in het vuur worden gebraden. Het vuur is in de Schrift een beeld van het lijden. Daarna moest het in het gezin worden gegeten. Uiteindelijk mocht er niets van het lam overblijven. Het was een gelukkig gezin, waar men het juiste zicht op het Lam mocht hebben. Het hele Lam moest door het hele volk ontvangen worden. Christus kan niet gedeeld worden en ook niet gedeeltelijk worden ontvangen. 'Wie hem niet in Zijn Godheid wil hebben, kan Hem ook niet in zijn mensheid hebben; en wie Hem niet wil hebben in Zijn lijden, die kan Hem ook niet hebben in Zijn verheerlijking.'

Dit is een diepe les in het leven der

genade. Door lijden tot heerlijkheid. Verstaan wij er iets van? Bij het Joodse volk is tijdens de pesachviering geen lam meer aanwezig. Wel geeft men als symbool een bot met een stukje vlees eraan. Het bloed van het lam heeft echter niet gevloeid. En zonder bloed is er geen verzoening mogelijk. In Egypte moest het bloed op de deurposten worden gestreken. Als de verderfengel het bloed zag, ging hij voorbij. Dan wist hij dat het vonnis van de dood in dat huis al was voltrokken. Het lam was immers de dood ingegaan? En daardoor werd Israël gered. Bij de pesachviering zijn ook bittere

De Joden verwachten Zijn komst. Maar Christus is gekomen! Het is Pasen geworden.

kruiden, zoals de Heere dat had voorgeschreven. Het is een herinnering aan het zware leven in Egypte. De bittere kruiden, de 'maroor', zijn echt bitter. Je kunt ze niet eten zonder walg. Eens at een Joods-Russische veteraan een grote hap 'maroor' tijdens een pesachviering. Hij kende veel bittere ervaringen in zijn leven. De kogels van een gevecht bij Stalingrad zaten nog in zijn lichaam. Veel andere bittere dingen had hij in zijn leven meegemaakt. Maar toen hij de maroor at, vertrok hij geen spier van zijn gezicht. Dit is nu het beeld van ons allen van nature. We proeven de bitterheid van de zonde niet meer. Veel voorschriften van een Joodse pesachviering zijn al vastgesteld vóór de komst van Christus. Toen de Heere Jezus met Zijn discipelen de paasmaaltijd at, maakte Hij ook gebruik van deze voorschriften. We lezen bijvoorbeeld dat Hij de lofzang heeft gezongen. In de tijd van de Heere Jezus was ook het gebruik van vier bekertjes bij de pesachviering bekend. Het huidige Jodendom spreekt bij de

eerste beker uit: 'Geloofd zijt Gij, Heere, onze God, Koning van het heelal, Die de vrucht des wijnstoks geschapen hebt.' Bij het inschenken van de tweede beker vraagt de jongste van het gezelschap: 'Waarom is deze avond verschillend van alle andere avonden?' Op deze vraag wordt een uitvoerig antwoord gegeven. Er wordt verteld hoe de Heere wonderlijk heeft geholpen in het verleden. Hoe Hij Israël heeft geleid. De kinderen worden er op gewezen dat God de Almachtige is. Mag dit in onze gezinnen ook nog gebeuren? Mag het zelfs zo zijn: 'Komt luistert toe gij Godgezinden en hoort wat de Heere aan mijn ziel gedaan heeft?' Als dit mag gebeuren, zal ook worden ervaren dat de Heere onveranderd is. Gods grote daden waren en zijn er, maar zien we ze ook?

Als Gods werken zijn verteld, wordt tijdens de pesachviering de derde beker ingeschonken. Deze beker wordt ook wel genoemd 'de beker der dankzegging.' Dit is de beker die de Heere Jezus heeft gebruikt om het Heilig Avondmaal in te stellen. Hij wijst op het bloed van het lam. Op het bloed van Christus. Alleen daardoor is verzoening met God mogelijk. Zalig is de mens die daarop zien mag door het geloof. Er is nog een vierde beker. De vier bekertjes worden wel in verband gebracht met de woorden van de Heere uit Exodus 6:5-6, vier keer *Ik zal*: Ik zal uitvoeren, Ik zal redden, Ik zal verlossen, en de vierde beker: Ik zal aannemen.

Bij sommigen is er nog een vijfde beker: de beker van Elia. Bij deze beker wordt gedacht aan de voorloper van de Messias. De Joden verwachten Zijn komst. Maar Christus is gekomen! Het is Pasen geworden. De verlossing is verdiend en kan worden toegepast. Wordt u al bediend uit de levende Zaligmaker?

Lisse,

ds. Neele

Het Deputaatschap Kerkrecht

In de serie "Werken voor de kerk" presenteren de diverse deputaatschappen van ons kerkverband zich. Verschillende vragen komen aan de orde: Wanneer en waarom werd het deputaatschap opgericht? Wat is haar mandaat? Wat zijn de werkzaamheden? Deze week: Het Deputaatschap Kerkrecht.

Ten dienste van een ordelijk kerkelijk leven

Het Deputaatschap Kerkrecht is een van de jongste deputaatschappen binnen de kring van onze gemeenten. Dat betekent niet dat er onder ons geen aandacht voor het kerkrecht geweest zou zijn, integendeel. We behoeven daarbij slechts de namen van ds. G.H. Kersten en ds. K. de Gier in herinnering te roepen. Ds. Kersten heeft sedert het ontstaan van onze gemeenten voortdurend geijverd voor een ordelijk kerkelijk samenleven op basis van de Dordtse Kerkenordening. De DKO werd bij de vereniging van 1907 aanvaard als akkoord van kerkelijke gemeenschap. Nog in hetzelfde jaar verzorgde ds. Kersten een nieuwe uitgave van de DKO.

Veel heeft hij onder Gods zegen voor onze gemeenten mogen betekenen, niet het minst voor het toegroeien naar een geregeld kerkelijk leven. Hij was diep overtuigd van de Bijbelse noodzaak van orde in het kerkelijk leven. In latere periode was het met name wijlen ds. De Gier die vele jaren als docent kerkrecht aan onze Theologische School heeft mogen dienen en mede door zijn publicaties en adviezen veel heeft bijgedragen aan de het toenemend besef van de noodzaak van kerkrechtelijk handelen. Zijn boeken over de DKO hebben ook buiten eigen kerkelijke kring gezag gekregen.

De historie

Lange tijd was er geen directe behoefte aan een afzonderlijk deputaatschap voor het terrein van het kerkrecht. Dat veranderde in de jaren negentig. Daarvoor zijn enkele oorzaken aan te wijzen. Ontwikkelingen in wetgeving en rechtspraak hadden als

gevolg dat de kerk steeds meer in aanraking dreigde te komen met de burgerlijke rechter. Duidelijk voorbeeld daarvan was de Algemene wet gelijk behandeling. Daarnaast werd uit rechterlijke uitspraken ook zichtbaar dat de rechter zich meer dan in het verleden bevoegd achtte kennis te nemen van intern-kerkelijke zaken, zeker als kerken zich naar zijn oordeel niet hielden aan de eigen interne regels. Goede kennis en toepassing van het eigen kerkrecht was daarom te meer noodzakelijk. In verband hiermee werd in het begin van de jaren negentig onder verantwoordelijkheid van het deputaatschap bij de Hoge Overheid een Handreiking bij de kerkelijke rechtspraak ontwikkeld. Deze had echter geen bindend gezag. Ervaringen bij enkele appelzaken opgedaan, vormden voor de Generale Synode in 1996 aanleiding een commissie in te stellen met als taak zich

Mede als gevolg van het ontkersteningsproces is er in onze samenleving steeds minder zicht op de plaats van de kerk. Bezinning op de eigen aard van het kerkrecht is ook daarom te meer nodig.

op deze handreiking te bezinnen en daarover nadere voorstellen te doen. De arbeid van deze Commissie Kerkrecht leidde tot de vaststelling van 'In orde, Handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtspraak', door de Generale Synode van 1998. Deze publicatie kreeg wel een officiële kerkelijke status. De Generale Synode van 2001 besloot de genoemde commissie om te vormen tot een deputaatschap met een enigszins verbrede taakstelling.

De taak

Het nieuwe deputaatschap kreeg volgens het mandaat in hoofdzaak de volgende taken. In de eerste plaats de voortgaande bezinning op de eigen aard van het gereformeerd kerkrecht. Dit is heel actueel. Mede als gevolg

van het ontkersteningsproces is er in onze samenleving steeds minder zicht op de plaats van de kerk. Bezinning op de eigen aard van het kerkrecht is ook daarom te meer nodig. De kerk wordt daarop ook steeds meer bevraagd.

Naar de mening van het deputaatschap is er zeker geen behoefte aan wijziging van de DKO; wel plaatsen actuele ontwikkelingen voor de noodzaak dat de kerk zich op bepaalde punten helder uitsprekt. Een voorbeeld: zo heeft onze synode inmiddels door middel van een aantekening bij de DKO duidelijk vastgelegd hoe onze gemeenten het Bijbelse huwelijk zien. De droeve ontwikkeling rond het zogenoemde homohuwelijk noodzaakte hiertoe.

Bij deze bezinning is ook van groot belang dat het juiste zicht wordt behouden op het geestelijke karakter van het kerkrecht. Onze maatschappij is sterk gejuridiseerd; we moeten er voor waken dat deze tendens ook het kerkelijk leven zou gaan beheersen. Een kerkelijke rechtsgang is geheel iets anders dan een burgerlijk proces!

Voorts heeft het deputaatschap tot taak voorlichting te geven binnen de kring van onze gemeenten over de toepassing van het kerkrecht. Hiertoe heeft het deputaatschap reeds meerdere malen classicale ambtsdragerconferenties georganiseerd, die in een duidelijke behoefte bleken te voorzien. Tevens worden zeer regelmatig artikelen over kerkrechtelijke onderwerpen in De Saambinder verzorgd, soms naar aanleiding van vragen die het deputaatschap bereiken. Een derde taak van het deputaatschap vormt het desgevraagd geven van advies aan kerkenraden en andere kerkelijke organen binnen onze gemeenten over de toepassing van het kerkrecht in concrete gevallen. Van deze mogelijkheid wordt in de praktijk veelvuldig gebruik gemaakt, zowel door kerkenraden als door classes en Particuliere Synoden. Ook de Generale Synode schakelt tijdens haar zittingen regelmatig het deputaatschap in bij de voorbereiding van haar besluiten, bij voorbeeld door het deputaatschap advies te vragen over de behandeling van bepaalde voorstellen van Particuliere Synoden (de zogeheten 'instructies'), voorzover op kerkrechtelijk terrein liggend. Zo is ook op verzoek van de Generale Synode een nieuw reglement voor het houden van kerkvisitatie tot stand gekomen.

De aan het deputaatschap gestelde vragen kunnen het brede terrein van het kerkrecht betreffen. Niet zelden hebben vragen betrekking op de toepassing van de kerkelijke tucht en huwelijkskwesaties. Daarbij wil het deputaatschap er steeds voor waken dat het niet treedt in de bestaande kerkelijke bevoegdheden. Daarom wordt ook steeds terughoudendheid betracht bij het geven van een oordeel over typisch plaatselijke situaties; daarover is het oordeel aan de kerkenraad.

Het gaat het deputaatschap vooral om de meer algemene kerkrechtelijke lijnen.

Het komt wel eens voor dat advies wordt gevraagd door individuele gemeenteleden. Dat behoort echter niet tot de bevoegdheid van het deputaatschap. Dan behoort men zich te wenden tot de eigen kerkenraad.

De laatste taak, vermeld in het mandaat, heeft betrekking op het volgen van een goede toepassing van de Handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtspraak ('In orde'). In dat verband kan worden gemeld dat inmiddels na een evaluatie van 'In orde' door de laatste Generale Synode is besloten tot een herziene uitgave, nu onder de titel 'In goede orde'. Bij deze nieuwe uitgave is rekening gehouden met de ervaringen die de

afgelopen jaren zijn opgedaan. Het deputaatschap heeft ter introductie hiervan, samen met een nieuwe toelichtende uitgave van de DKO, afgelopen najaar een viertal regionale ambtsdragerconferenties belegd.

Verantwoording

Het stemt deputaten tot verwondering dat het jonge deputaatschap zich zo snel een eigen plaats binnen onze gemeenten mocht verwerven, zoals ook bleek tijdens de laatstgehouden synodevergaderingen. Zoals bij alle deputaatschappen het geval is, wordt driejaarlijks verantwoording afgelegd aan onze Generale Synode over de verrichte activiteiten. Deputaten hebben de begeerte dienend bezig te zijn voor het geheel van onze gemeenten. Het is de opdracht van de Koning van de kerk dat alle dingen in de gemeente eerlijk en met orde geschieden (1 Korinthe 14:40). Waar wanorde is, daar wijkt de Geest; dat is in de grote en kleine kerkgeschiedenis helaas maar al te vaak gebleken. Zo hopen deputaten onder de zegen des Heeren ook in de toekomst dienstbaar te mogen zijn tot Zijn eer en tot nut van ons gehele kerkelijk leven.

Namens het Deputaatschap
Kerkrecht,
Ds. P. Mulder, voorzitter
J.T. van den Berg, secretaris

sche behandelingen wel ondergaan? Zijn er Bijbels gezien geen grenzen aan wat we mogen doen? Vooral als het gaat om IVF (= In Vitro Fertilisatie), in de volksmond wel "reageerbuisbevruchting" genoemd?

Een hele stap

De kinderzegen, het lijkt veelal zo vanzelfsprekend dat we er als getrouwen zelfs recht op schijnen te hebben. We menen recht te hebben op een... zegen. Kinderloze echtparen ga je pas opmerken als je zelf met kinderloosheid worstelt of geworsteld hebt.

Steeds weer uitkijken, steeds weer de teleurstelling. Nog niet in verwachting. Een leerschool waarin duidelijk wordt dat het God alléén is, Die de kinderzegen kan geven. Maar daartoe is Hij niet verplicht. Er wordt niet voor niets gebeden op de huwelijksdag om de kinderen die het U *belieft* hen te zullen geven. Gods believen, Zijn vrijmacht. Ja, maar het moet er maar op aan komen. De zaak van de kinderzegen moet daarom altijd in het huwelijksleven een zaak van gebed zijn. Het "Uw wil geschiede" dient hierbij een plaats te hebben. In het toeschikken van veel, meer, weinig of... zelfs geen kinderen. O, wat een moeilijke les voor rechthebbende mensen.

Bij het uitblijven van het in verwachting raken, komt de vraag een keer: "Moeten we hiermee naar de dokter?" De weg van medisch onderzoek mag en kan bewandeld worden. De Heere vraagt in het natuurlijke en in het geestelijke de middellijke weg bidende te bewandelen. Ook daarin heeft de mens kennis en zijn *geoorloofde* middelen ontvangen. Zoals in veel andere afwijkingen van ons lichaam ook de weg naar de dokter wordt gegaan, mag dat bij kinderloosheid ook. Wel dienen we als echtpaar ons vooraf te verdiepen in wat ons dan te wachten staat. Onderzoeken en behandeling bij onvruchtbaarheid kunnen soms heel belastend zijn. Zowel lichamelijk, psychisch als in de onderlinge relatie.

De grenzen wat een man en een vrouw daarin kunnen dragen kan verschillend zijn. Openheid tussen man en vrouw hierover is dringend gewenst. Tevens is bezinning nodig op wat Bijbels gezien wel en niet verantwoord is. Een pastoraal gesprek hierover is zeker niet overbodig. Je kunt in de spreekkamer van de dokter zo worden geconfronteerd met een vraag over een behande-

Kinderzegen, mag alles wat kan?

Veel echtparen worstelen na hun trouwen met kinderloosheid. Meer dan we denken. De kroon op het huwelijk blijft uit. Kinderloosheid kan een levenlang een verborgen kruis vormen.

Op verzoek van de redactie is naar aanleiding van vragen die ons bereikten onderstaand artikel geschreven.

Wat kan dat een pijn (blijven) doen, als je getrouwd bent en anderen de kinderzegen wel ontvangen. Wat een verdriet als anderen hun kinderen zien trouwen en kleinkinderen krijgen. Bij ons zullen ook die nooit komen. In het verzorgingshuis komen kinderen en kleinkinderen. Bij kinderloze echtparen niet. Wat is het eenzaam als je als weduwe/weduwenaar alleen achterblijft. Het behoort bij het velerhande tegenspoed en

kruis dat de gehuwden vanwege de zonde overkomt, naar de eerste woorden van ons huwelijksformulier. Laten we de zwaarte van dit kruis niet onderschatten, zeker niet wanneer we zelf de kinderzegen mogen ontvangen.

Tegenwoordig zijn er veel medische middelen waardoor kinderloosheid soms onder Gods zegenende hand kan veranderen waardoor er toch kinderen komen. Maar mag je alle medi-

lingsmethode waar je tegen de dokter 'ja' op zegt en waarvan je later denkt: "Mag dat eigenlijk wel? Is dit wel een geoorloofd middel waarop Gods zegen kan rusten?"

De kinderwens kan zo begrijpelijk en zo vurig zijn. Maar toch niet koste wat kost? Toch niet zoals Rachel in bitterheid en in rechthebbendheid tegen Jakob uitvalt: "Geef mij kinderen, of indien niet, zo ben ik dood (Genesis 30:1b)?" Zó toch niet?

Vele stappen

Het onderzoek en de behandeling kent vele stappen. Het zou te ver voeren al die stappen hier te behandelen. Een lange weg wordt gegaan. Eerst de huisarts, dan een regionaal ziekenhuis, daarna soms een academisch ziekenhuis. Soms zal het heel duidelijk zijn: dit mag niet; hier gaan we een grens over. Als blijkt dat de man onvruchtbaar is, kunnen de grenzen snel en duidelijk in zicht komen. De dokter kan voorstellen via een donor te willen zorgen voor het in verwachting raken van de vrouw. Hiermee komt een derde het huwelijk binnen. Dit kan en mag volgens Gods wet niet. Dit behoort duidelijk tot hoererij. Het huwelijk is een relatie tussen één man en één vrouw. Ook al zie je de donor niet, ook al blijft zijn naam onbekend en zorgt de dokter voor het inbrengen van het donorsperma. Dit mag en kan niet.

Zo lang het gaat om de eigen man ligt dit anders. Onze generale synode heeft in het verleden dit aan het geweten van betrokkenen overgelaten. Want ook dan kan voor een echtpaar een grens bereikt worden. Een grens waarbij je zegt: dit is te technisch; dit willen we zo niet; we volgen het medische traject niet langer. Eerlijk voor Gods aangezicht met je geweten omgaan, is dan ook zo wezenlijk. Van belang is de vraag of de kinderzegen in Gods gunst tegemoet gezien mag worden, of de Heere erin méé komt. Tot de komst van Zijn rijk en tot ons tijdelijk en eeuwig welzijn.

Een stap te ver?

Vele stappen zijn gezet. Uiteindelijk komt soms de oplossing IVF in zicht, als medisch de 'trefkans' tussen zaadcel en eikel nul of bijna nul is. Buiten het lichaam van de vrouw worden bij de IVF-methode dan één zaadcel (of enkele zaadcellen) en één eikel (of enkele eicellen) geforceerd bij elkaar gebracht. Als zaad en eikel samensmelten is er sprake van pril nieuw leven: een embryo. Samengesmolten

zaad en eikel worden na twee tot drie dagen in de baarmoederholte van de vrouw teruggebracht. Door de bevruchting buiten de baarmoeder kan men onderzoek doen naar genetische afwijkingen voor terugplaat-sing.

Bij het bevruchten van meer dan een eikel met zaad kunnen er meerdere embryo's ontstaan. Men kan alle embryo's in de baarmoeder plaatsen, maar ook het teveel aan embryo's invriezen met behoud van groei-kraft. Ook kan men het teveel zelfs nota bene vernietigen.

Lang niet alle gevallen van inplanting zijn succesvol. Ongeveer 80 procent eindigt na enkele dagen of weken in een spontane abortus. Het is een behandeling die psychisch veel vraagt van het betrokken echtpaar. Alle risico's, ook voor kinderen die uit dergelijke behandeling geboren worden, zijn zeker nog niet duidelijk.

Ten opzichte van andere behandelingen onderscheidt deze ingreep zich doordat de bevruchting plaatsvindt buiten het lichaam van de vrouw. De gewetensvraag is: mag de mens door God als rentmeester in de schepping geplaatst op dit punt ingrijpen? Of behoort dit ook nog tot de geoorloofde middelen?

Twee meningen

Dr. W.H. Velema vindt IVF niet een 'herstructurering' van de voortplan-ting, maar een radicale wijziging erin. De seksuele gemeenschap en de huwelijksgemeenschap en de wezenlijke bevruchting worden van elkaar gescheiden. Voortplanting is gewor-den tot een technische voor de mens beheersbare handeling. De ouders leveren eicellen en zaadcellen, maar het bijeen brengen, het verweken/bevruchten is in handen van anderen dan de ouders. Het jonge embryo (pril menselijk leven!) is in handen van specialisten. De verweking/bevruchting vindt hier volgens de christelijk-gereformeerde prof. Velema buiten het huwelijk plaats en is daarom Bijbels-ethisch verwerpe-lijk.

Dr. J. Douma zegt dat techniek zoals IVF niet koud en kil is zolang het in een goed kader zijn plaats krijgt. Zo wordt bij operaties en andere tijdelijk complexe problemen bijvoorbeeld een hart-long-machine ingeschakeld. Techniek dus buiten het lichaam om door een dal heen te helpen. Waarom zou dat bij bevruchting niet mogen? Dit hoeft geen streep te betekenen door de liefdesbetrekking binnen het

ZIJN DOOD MIJN LEVEN

*Zou mijn harte niet met smarte
Treuren over 't zondekvaad,
Die de wonden, toegezonden
Hebben Godes Zoon en smaad,
Kruis en banden, alle schande
Aangedaan en hels verdriet,
Dat Hij klagen moest en vragen
Waarom God Hem zo verliet.*

*Gun mij, Vader, dat ik nader
Tot Uw troon in Jezus' bloed,
Dat ik kome, zonder schromen
Door 't gelove om het goed,
Dat ik erve door het sterven
Van die Levensvorst voor mij;
Dat Zijn lijden, mij verblijde,
En Zijn dood mijn leven zij.*

Johannes Groenewegen

huwelijk. Volgens de vrijgemaakt-gereformeerde prof. Douma behoort het diepste verlangen om een kind te krijgen, te zijn het ontvangen als een erfdeel des Heeren. Dit erfdeel mogen ze met Gods hulp opvoeden tot Zijn eer. In oprechte liefde en trouw aan elkaar verbonden mag een kinderloos echtpaar volgens hem dan ethisch gezien IVF toepassen.

Welk van de twee standpunten Bijbels het meest verantwoord is? Zonder over het geweten van anderen te willen heersen leggen we het volgende ter eerlijke overweging voor:

Het eerste standpunt is zeer te waarden, omdat het voor terughoudendheid pleit. Om toch voorzichtig te zijn met technisch handelen dat de soevereine daden van Gods scheppend handelen doorkruist. De 'selectie' blijft bij samensmelting van eikel en zaadcel geheel in Gods hand. Respect voor Gods vrijmachtig handelen blijkt uit deze houding. En die past ons alle-maal.

Het tweede standpunt komt weliswaar tegemoet aan de op zichzelf Bijbels legitieme wens om kinderen te ontvangen. Maar zoals we zagen bestaan er bij deze oprechte wens toch grenzen? En waar liggen die dan? En 'niet terug te zetten embryo's vernietigen' moet ons toch vanwege een abortieve daad doen huiveren en doen afwijzen. Alles mag niet tot elke

prijs. Laten we toch vrezen voor Rachels (verkeerde) kinderverlangen. Dat een kinderloos echtpaar biddend om licht en waarheid, met een zuiver aan Gods wet getoetst geweten, de weg zou mogen verstaan en gaan, waarin we mogen ervaren dat de Heere ons 'beter kan en wil zijn dan tien zonen (1 Samuel 1:8). Dat we leren buigen onder het stille kruis van de kinderloosheid. Ja, dat het geheiligd mag worden tot onze enige troost in leven én sterven. Zou iets voor de HEERE te wonderlijk zijn?

Duidelijke grenzen

Concluderend, er zijn bij IVF-behandelingen duidelijke grenzen die Bijbels gezien zeker niet overschreden mogen worden: met name het zesde

en zevende gebod, respectievelijk het respect voor de embryo's en de heiligheid van het huwelijk zijn hier van groot belang. Dit moet voor ons doorslaggevend zijn!

De embryo's die worden ingeplant moeten afkomstig zijn van de met elkaar gehuwde man en vrouw. Bevruchting met zaad van derden, een embryo van derden, brengt een ander in de huwelijksgemeenschap. Dat is een vorm van overspel. Daarom moet ook de echte moeder de zwangerschap dragen.

Alle embryo's moeten worden ingeplant. Het verloren laten gaan van embryo's is het doden van nieuw leven. Dit leven is Bijbels gezien beschermwaardig vanaf het prille begin. Het vernietigen van embryo's

staat in feite gelijk met een abortus. Tenslotte moet de implantatie zo spoedig mogelijk na de bevruchting plaatsvinden. Als aan deze voorwaarden niet kan worden voldaan, zal men moeten afzien van IVF. Dat is niet eenvoudig, vooral als doktoren en als je omgeving je proberen te overtuigen het wel te doen.

Maar Gods geboden zijn en blijven een duidelijke en veilige grens. Tot ons welzijn! Daarvoor biddend buigen is dringend nodig. Want de vervulling van de kindervens met Gods linkerhand zal ons niet gelukkig maken. Dat het ons om de rechterhand van Zijn sterkte en eer in Christus Jezus te doen zou zijn in deze zo tere zaken!

Barendrecht,

ds. L. Terlouw

BOEKENNIEUWS

"Levend water";

door ds. E. Venema; uitg. kerkenraad Geref. Gemeente Drachten, ISBN 978 90 5551-500-4; 123 blz.; € 12,50.

Door de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Drachten is opnieuw, ten behoeve van het huisvestingsfonds, een boekje met preken uitgegeven. Het eerste boekje, "Levende stenen" van wijlen ds. A. Hoogerland, en het tweede, "Levende hoop" van ds. J. Mol, hebben hun weg gevonden. Nu ligt er een boekje met zeven preken van wijlen ds. J. Venema, die de gemeente van Drachten diende van 1973-1981.

Het boekje "Levend water" bevat een lijdenspreek, twee Goede Vrijdagpreken, een Paaspreek, een Pinksterpreek en enkele vrije stoffen. Ds. F. Mulder schreef er een voorwoord in, waaruit ik het volgende citeer: 'In deze zeven preken hoor ik mijn geliefde vriend en ambtsbroeder op zijn geheel eigen en karakteristieke wijze het Woord Gods uitdragen. Velen die hem gekend hebben, zullen bij het lezen van deze preken daarmee instemmen.

"Niemand is zo leeg van genade als hij die zich inbeeldt vol te zijn."

Thomas Watson

In deze preken wordt op een levendige wijze de Christus voorgesteld in Zijn schoonheid. Er wordt in getekend het arme zondaarsleven van Gods kinderen en ook de verborgen omgang tussen Christus en Zijn Kerk. Door een weg van ontgronding en ontlediging wordt plaats gemaakt voor Christus. Door strijd en lijden, door druk en kruis, wordt Gods kind pasklaar gemaakt voor de heerlijkheid.

Vaak is te merken dat hetgeen gepredikt

werd, door de prediker persoonlijk was doorleefd. Ernstig wordt gewaarschuwd tegen het schijnchristendom, terwijl ook de onbekeerde medemens indringend wordt aangesproken. Het boekje is in hetzelfde formaat en dezelfde stijl uitgegeven als de eerder genoemde uitgaven. Door uitgeverij gebr. Koster te Barneveld is de uitgave keurig verzorgd. De prijs is niet hoog. Door bestelling ervan rechtstreeks bij de Gereformeerde Gemeente te Drachten steunt u deze afgelegen gemeente in Friesland, waaraan wij persoonlijk zulke goede herinneringen hebben. U kunt uw bestelling plaatsen bij: Fam. A. Th. de Boer, Stationsweg 59, 9201 GH Drachten.

Kruiningen,

ds. G. Hoogerland

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Bodegraven:
ds. M. Karens te Werkendam;
Te Moerkapelle:
ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel;
Te Vlaardingen:
ds. C. Sonneveld te Lethbridge (Canada);
Te Zoetermeer:
ds. W. Harinck te Woerden.

BEDANKT

Voor Beekbergen: ds. P. Melis te Veen;
Voor Oostkapelle: ds. J.J. Tanis te Kampen;

Voor Rotterdam-IJsselmonde:

ds. G. Mouw te Uddel;

Voor Rotterdam-Zuidwijk:

ds. A.B. van der Heiden te Benthuizen;

Voor Spijkenisse i.c.m. Hoogvliet:

ds. P. Mulder te Krimpen a/d IJssel.

■ VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM

De classis Rotterdam hoopt op **vrijdag 17 april** te vergaderen in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Rotterdam-C. Aanvang: 19.30 uur.

■ VERGADERING PARTICULIERE SYNODE ZUID

De roepende kerk van Goes deelt hierbij mee, dat op **donderdag 23 april** een vergadering van de Particuliere Synode Zuid zal worden gehouden in de Sionkerk van de Geref. Gemeente te Goes. Louise de Coligny laan 177 (ingang Graaf Adolfstraat). Aanvang: 9.30 uur.

Op **woensdag 22 april** zal er een bidstond worden gehouden in hetzelfde kerkgebouw. In deze dienst hoopt ds. G.J.N. Moens voor te gaan. Aanvang: 19.30 uur.

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE BODEGRAVEN

Op **zaterdag 18 april** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Bodegraven Dronensingel 2, een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. A.J. de Waard voor te gaan. Hij zal dan spreken over: "De

Emmaüsgangers", n.a.v. Lukas 24:13-35. Iedereen is van harte welkom.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2008

* Pag. 54, **EMERITUSPREDIKANTEN**.
Toevoegen: ds. M.J. van Gelder, Coreanna 119, 4191 DC Geldermalsen, tel. 0345-58 28 38 (m.i.v. 21 april 2009). Bankrekeningnr. 375135200.

* Pag. 217, **gemeente KLAASWAAL**
Koster is nu: J. Lock, Henry Dunantplein 7, 3286 XG Klaaswaal, tel. 0186-65 31 17, mobiel: 0622299908, e-mail: kostergemklaaswaal@kliksafe.nl

Heykoop. Collecte t.b.v. Stichting China. Aanvang: 19.30 uur.

■ OPROEP MK "DATHEEN" TE LEIDERDORP

Het bestuur van het mannenkoor "Datheen" te Leiderdorp roept de oud-leden op zich aan te melden voor het meezingen op de zangavond t.g.v. zijn 25-jarig jubileum op **16 oktober a.s.**, Deze oproep geldt ook voor dié oud-leden die hierover geen kennisgeving hebben ontvangen.

Info: tel. 071-589 52 78 of e-mail: datheen.leiderdorp@kliksafe.nl

■ CONTACTGROEPEN HELPEDE HANDEN

Helpende Handen organiseert dit voorjaar weer verschillende contactgroepbijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten is er voor ouders, mensen met een beperking en andere verwanten gelegenheid voor ontmoeting en het uitwisselen van ervaringen. Contactgroepen zijn bedoeld voor leden van Helpende Handen. Ook leden van Op weg met de ander zijn van harte welkom. Bent u nog geen lid, maar heeft u wel belangstelling? Neem dan contact met ons op!

Donderdagochtend 16 april wordt er in Woerden een bijeenkomst georganiseerd voor *mensen die in hun relatie te maken hebben met autisme*. Mw. drs. A. de Jong-Kalkman houdt een inleiding over 'De omgang tussen ouders en kinderen als één van de ouders autisme heeft'.

De contactgroep Down syndroom houdt **zaterdag 18 april** haar jaarlijkse bijeenkomst. Het thema is: *Godsdienstige opvoeding*. Mw. L.J. Coppoolse hoopt een inleiding te houden; de bijeenkomst wordt geopend door ev. S. de Visser.

Eveneens op **zaterdag 18 april** houdt de contactgroep voor *mensen met een lichamelijke beperking* in de regio Centraal-Nederland haar voorjaarsbijeenkomst in Geldermalsen. Student A.T. Huijser hoopt een meditatie te houden en 's middags komt er een voorlichter van stichting Ontmoeting.

Zaterdag 25 april is er in Woerden een bijeenkomst van de *contactgroep rond het syndroom van Turner*. Het thema is: *De zoektocht naar een passende studie en passend werk*. Er is veel ruimte voor het uitwisselen van ervaringen.

De *contactgroep Gedragsproblemen* organiseert bijeenkomsten rond het thema *sociale vaardigheden*. Spreker is mw. drs. G. Ham-Willemsen. De bijeenkomsten worden gehouden op **donderdagavond 14 mei (regio Apeldoorn)**, **donderdagavond 4 juni (Gouda)** en **vrijdagavond 26 juni**

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

BERICHTEN

■ DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE

Naast de bestaande serie kinderboekjes: Abraham, Daniël, Schipbreuk en Laat de kinderkens tot Mij komen, heeft de Landelijke Werkgroep Kinderevangelisatie een geheel nieuwe serie kinderboekjes uitgebracht. De boekjes hebben betrekking op alle heilsfeiten met de titels: Kerstfeest, Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren en Wederkomst. Deze boekjes zijn uitstekend geschikt voor kinderevangelisatie. De indeling is dezelfde als de reeds eerder uitgegeven boekjes, zoals boven genoemd. De prijs bedraagt € 0,40 per stuk (incl.)

U kunt uw bestelling plaatsen bij de deponhouder: A.E. Schouten, Slotplein 169, 2902 HR Capelle a/d IJssel. Tel. 010-4505995 of e-mail aeschouten@klik safe.nl.

■ JUBILEUMBIJENKOMST MANNENVERENIGING TE CAPELLE A/D IJssel

Op **donderdag 16 april** belegt de mannenvereniging "Philadelphia" te Capelle a/d IJssel een bijeenkomst t.g.v. haar 50-jarig bestaan. Ds. A.A. Brugge,

voorzitter van de bond van mannenverenigingen van de Geref. Gemeenten, houdt een meditatie. Ds. W. Visscher verzorgt een referaat over Openbaring 12. Het thema luidt: "Een mannelijke Zoon". Locatie Elimkerk van de Geref. Gemeente te Capelle a/d IJssel-Middelwatering. Aanvang: 19.30 uur.

■ ZANGAVONDEN

H.I. Ambacht

Op **vrijdag 17 april** wordt er in de Petrakerk van de Geref. Gemeente in Hendrik-Ido-Ambacht een psalmzangavond gehouden. Rond het thema 'Na Pasen.....' worden er psalmen in verschillende berijmingen gezongen. Ds. M. Joosse zal één van de psalmen toelichten. Aanvang: 19.45 uur. Collecte t.b.v. het werk van 'In de Gouwstraat'.

Rhenen

De Stichting Musica Sacra organiseert op **maandag 13 april** (tweede Paasdag) een Datheen-samenzangavond in de Cunerakerk te Rhenen, Kerkplein 1. Student J. van Rijswijk hoopt de opening en de sluiting te verzorgen en een meditatie te houden. Organist is Pieter

(Tholen).

De jongerendag van de contactgroep SBO/PRO wordt gehouden op **zaterdag 6 juni**. We hopen de dag door te brengen in Rijssen.

Voor het najaar zijn de volgende bijeenkomsten al bekend:

- Contactgroep *Autisme*: **zaterdag 12 september**; thema: Grenzen stellen
- Contactgroep *Niet-aangeboren hersenletsel*: **zaterdag 26 september**; thema: de zorg van/voor familieleden van mensen met niet-aangeboren hersenletsel.

Voor meer informatie kunt u bellen naar het landelijk bureau van Helpende Handen: 0348-48 99 70. E-mailen kan ook: info@helpendehanden.nl. U kunt ook onze website bezoeken: www.helpendehanden.nl

■ ROMMELMARKT TE OOLTGENSPLAAT

Rondom het kerkgebouw 'Rehoboth' van de Gereformeerde Gemeente te Ooltgensplaat, Van Weelstraat 1, zal op **zaterdag 18 april** van 9.00 tot 14.00 uur

de jaarlijkse rommelmarkt worden gehouden. Er is een groot aanbod van o.a. goederen en etenswaren; ook is aan de kinderen gedacht. De opbrengst is voor aflossing van kerkbouwschuld.

■ ROMMEL- EN ACTIVITEITEN- MARKT TE WOERDEN

Op **zaterdag 18 april van 9.00 tot 14.00 uur** wordt de jaarlijkse rommel- en activiteitenmarkt in Woerden gehouden. De opbrengst is deels bestemd voor het project Effatha (lichamelijk gehandicapten) van het Deputaatschap Bijzondere Noden en het andere gedeelte voor Siloah in Bodegraven om een rolstoelbus te kunnen aanschaffen voor vervoer van gehandicapte bewoners naar de kerk. Er is een groot assortiment goederen en etenswaren. Ook zijn er verschillende activiteiten voor de kinderen.

De markt wordt gehouden in en bij de Bethlehemkerk van de plaatselijke Geref. Gemeente, Oudelandseweg 50. Mail voor meer informatie naar info@aktiemarkt.com.

Leerdam 10.00 en 15.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 19.00 uur ds. L. Blok; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur stud. Bredeweg; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul en 19.00 uur (doventolk) ds. Clements; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 ds. P. Blok; Nijkerk (Adres: Melkrijder 15) 18.30 uur ds. Schot; Nisse 14.30 uur ds. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 15.00 uur ds. Tuinier; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Poortugaal 19.00 uur ds. Silfhout; Puttershoek 15.00 uur ds. Pater; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikerveer 14.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Terlouw; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur stud. Van Rijswijk; Soest 19.00 uur ds. Visscher (openb.bel.); Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. Bakker; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 15.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Kleppe; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur stud. Boeder; Utrecht 16.00 uur ds. Labee; Veerendaal 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veerendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Van Belzen; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 (openb.bel.) en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur (openb.bel.) ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 uur ds. Van Ekeveld en 18.30 uur ds. Van der Net; Zoetermeer 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden (openb.bel.); Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 12 APRIL 2009 (EERSTE PAASDAG)

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalst 15.00 uur stud. Van Rijswijk; Alblasterdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. Brugge; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Arnhem 18.45 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur ds. Terlouw en 16.30 uur ds. Joosse; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 14.30 uur ds. Van der Net; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Borssele 14.00 uur ds. Hakvoort; Boskoop 16.00 uur ds. De Waard; Breda 14.30 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 16.30 uur ds. Paul; Den Helder 19.00 uur stud. IJsselstein; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels en 15.00 uur (openb.bel.) ds. De Wit; Dordrecht 10.00 uur ds. Brugge en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 uur ds. F. Mulder (bev.ambtsdr.);

Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30 en 16.00 uur ds. Verweij; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. P. Mulder; Haamstede 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Joosse; Herkingen 14.30 uur ds. Schipper; Hoofdorp 9.30 en 15.30 uur stud. IJsselstein; Houten 11.00 ds. Van der Net en 17.00 ds. Van Ekeveld; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 15.30 uur ds. Baan; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 18.30 uur ds. C. Harinck; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst;

■ **MAANDAG 13 APRIL 2009**
(TWEDE PAASDAG)

Aagtekerke 9.30 uur ds. Tuinier (openb. bel.); Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden (openb. bel.); Alphen a/d Rijn 9.00 uur stud. Boeder; Amersfoort 9.30 uur ds. Visscher; Andijk: zie Enkhuizen; Apeldoorn 9.00 uur ds. Kleppe (openb. bel.); Barendrecht 10.00 uur ds. Terlouw; Barneveld-Zuid 11.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 11.15 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden (openb. bel.); Boskoop 11.00 uur stud. Boeder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Silfhout (openb. bel.); Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Van Aalst; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven (openb. bel.); Dinteloord 10.00 uur stud. Maljaars; Dirksland 10.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 uur stud. IJsselstein; Eindhoven 19.30 uur ds. Brugge; Elspeet 10.00 uur ds. Van Manen; Enkhuizen 10.00 uur ds. Heijkamp (In Ontmoetingskerk); Ermelo 11.00 uur ds. Schot; Gouda 9.30 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Driessen; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. Joosse; Herkingen 10.00 uur ds. C. Harinck; Hilversum 11.15 uur stud. Van Rijswijk; Houten 10.00 uur ds. Van der Net; Kampen 10.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezelinge 9.30 uur ds. Baan; Klaaswaal 9.30 uur ds. Moerkerken; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. Beens (openb. bel.); Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. Clements; Kruiningen 9.30 uur ds. Hoogerland (openb. bel.); Leerdam 11.00 uur ds. Karens; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 uur ds. Moens (openb. bel.); Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Van Gelder; Middelharnis 9.30 uur ds. P. Blok; Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. Vermeij; Nieuwe Tonge 11.00 uur stud. Bredeweg; Nijkerk (Adres: Melkrijder 15) 19.00 uur ds. Verschuure; Nunspeet 9.00 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 9.00 uur stud. Bredeweg; Opheusden 10.00 uur ds. Pater (openb. bel.); Oud Beijerland 9.00 uur ds. Van Krimpen (Openb. bel.); Ouddorp 9.30 uur ds. Hakvoort; Poortvliet 11.00 uur ds. Meeuse; Rhenen 11.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. De Leeuw (openb. bel.); Rijssen-Noord 9.00 uur ds. Van Dieren (openb. bel.); Rijssen-West 9.00 uur ds. De Wit (openb. bel.); Rijssen-Zuid 8.45 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Centrum 9.00 uur stud. IJsselstein; Rotterdam-Zuidwijk 11.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenzeel 10.00 uur ds. Verschuure; Sint Annaland 9.00 uur ds. Meeuse; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 uur ds. De Leeuw; Soest 9.00 uur stud. Van Rijswijk; Stolwijk

10.00 uur ds. De Waard; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. J. Karels (openb. bel.); Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. Labee (openb. bel.); Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 uur ds. Verweij; Veen 9.30 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. Van Belzen (openb. bel.); Vlissingen 9.30 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 9.30 uur ds. Mondria (openb. bel.); Wageningen 9.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.00 uur ds. Karens; Woerden 9.00 uur ds. W. Harinck; Zeist 10.00 uur ds. Van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 uur ds. Vogelaar.

■ **DINSDAG 14 APRIL 2009**

Nisse 19.30 uur ds. Mondria; Westzaan 19.30 uur ds. W.J. Karels.

■ **WOENSDAG 15 APRIL 2009**

Aalburg 19.30 uur ds. Melis; Brakel 19.30 uur ds. Van Dieren; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 14.00 uur ds. Silfhout (huw. bev.); Kamperland 19.30 uur ds. Hakvoort; Krabbendijke 19.30 uur ds. De Leeuw (GBS); Nieuwdorp 19.30 uur ds. Vermeij; Oosterland 19.30 uur ds. Mondria; Poortvliet 19.30 uur ds. Brugge; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. De Jongste.

■ **DONDERDAG 16 APRIL 2009**

Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder (gemeenteavond); Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. Van Gelder; Nieuwerkerk Zld 15.00 uur ds. Gunst (huw. bev.); Puttershoek 14.30 uur ds. Visscher (huw. bev.); Scherpenzeel 14.00 uur ds. Verschuure (huw. bev.).

■ **VRIJDAG 17 APRIL 2009**

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.00 uur ds. Silfhout (huw. bev.); Deventer 14.00 uur ds. De Wit (huw. bev.); Kootwijkerbroek 14.15 uur ds. Beens (huw. bev.); Middelburg-Centrum 14.15 uur ds. De Heer (huw. bev.); Scherpenzeel 14.00 uur ds. Verschuure (huw. bev.); Westzaan 14.00 ds. Heijkamp (huw. bev.).

■ **ZATERDAG 18 APRIL 2009**

Bodegraven 15.00 uur ds. De Waard (gehandicaptendienst); Dordrecht 15.00 uur stud. G.W.S. Mulder.

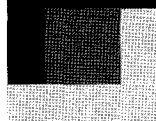
■ **EVANGELISATIESAMENKOMSTEN**
13 APRIL 2009
(EERSTE PAASDAG)

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ **EVANGELISATIESAMENKOMSTEN**
13 APRIL 2009
(TWEDE PAASDAG)

Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 uur ev. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Rechtspraaksonderneming

Borneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 OD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Te koop: Roy. **eengezinswoning**,
1997, 6 grote slaapkamers, 460 m³,
163 m² eigen grond.
Nabij N.S. station en Reeuwijkse
plassen, €325000 k.k.,
Paganinistraat 2 Gouda
tel. 0182-581 139

Te huur **stacaravans** in
week 28-29-34-35
Chalet 4-p. in week 28-29-31-34-35
Chalet 7-p. in week 29-34-35
10p. huisje in week 28-29-34-35
www.campingdebeukenhof.com
tel. 0528-331 246

Vakantie in eigen sfeer?

Informeer naar de mogelijkheden van huur, koop en belegging.

... heel eigen

070-415 93 44, www.casafamilia.nl

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen. Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73** b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Begrafenisverzorging "Honestum"

☎ 0180 - 628908 (Dag en Nacht)

L. Melieste - Verveer

Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.I.Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

Te koop: Woning in Ugchelen (Apeldoorn)

Prachtige omgeving. Deze woning is een bezichtiging waard. 2006 geheel gerenoveerd. U zou hier direct in kunnen trekken. Fam. J. Konijnenburg
Tel: 06-57256818

Predikanten kijken voor fiscale zaken op:
www.roza.nl/predikanten

Bakkeveen/fr/dr - A'land-Terschell, chalets/stacars v.a. €140,- p.w. all in. Vrij v.a. Pasen 0512-516096. Kijk op www.vdsluisvakanties.nl

ZEELAND | 6/7 pers. bungalow. Strand op 800 m! Heerlijk fietsen- en wandelen. T 06 46026406 www.karensrecreatie.nl. Scherpe prijzen! (bezet wk 29 t/m 34)

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: prachtige luxe chalet of app., 2-9 pers., in mooie omgeving v. Saalbach-Hinterglemm, in elk seizoen.
Info: 06-51166845/0180-322181

KAMPERLAND t.h. gez.vak.won. van 2 tot 10 pers. veel privacy, vrij wk 14, 15, 17, 19 t/m 28, 34 en na wk 35. Tel. 0113-351899

DAGBOEK VAN PASEN TOT PINKSTEREN

DS. C.G. VREUGDENHIL

Triomftocht

Overdenkingen van Pasen naar Pinksteren

Dit dagboek begint waar Borgtocht afsluit. Het boek is een handreiking bij het overdenken van de heerlijkheid, kracht en genade van de opgestane Borg.

€ 14,50 paperback, 246 blz.

de groot goudriaan

www.degrootgoudriaan.nl

Handen van de kerk wereldwijd

Dominicaanse Republiek
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papua
Alfabetisering

Peru
Aandacht en liefde voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Strijd tegen HIV / Aids

Help mee!

- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeenteavond of op vereniging

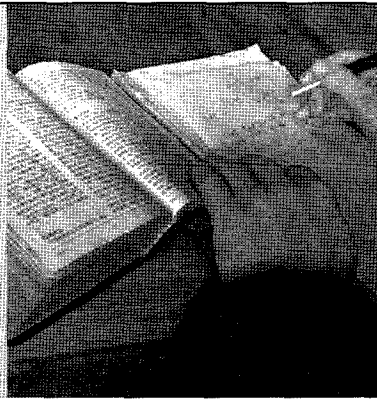
HANDEN VAN DE KERK
Bijzondere Noden

GIRO 307447 Woerden

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

Voorganger zoekt Woorden

Bezielend en onderwijzend.
Voorgangers vragen om reformatische
lectuur. Uw gift voorziet.

Stort uw gift op 3473. 76. 029 t.n.v.
Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudsonstaylor.nl

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzoegers:

- H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Meliester

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 17b, Tel. (0418) 65 20 39

Vakantie U.S.A? Grand Rapids Mich. U.S.A. In het vlakbij gelegen schilderachtig stadje Rockford geheel huis met 4 slaapkamers of gedeelte daarvan te huur. Voor info. bel 001 616 531 0487
Hollands gesproken of e-mail: rich@rockfordambulance.com

BEGRAFENISVERZORGING KINA 010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583923
Capelle aan den IJssel Gouda

Kamer of kostgezin gezocht voor een jongen in Ede of omgeving.
Tel. 0186-603010.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Mozartaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Gezocht: **kosthuis** in Amersfoort en omgeving, voor studente.
Klarinda de Rijke. 0174-515474

Zorg dichtbij

Rotterdam • Gouda • Veenendaal
Zwijndrecht • Gorinchem
Goes

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

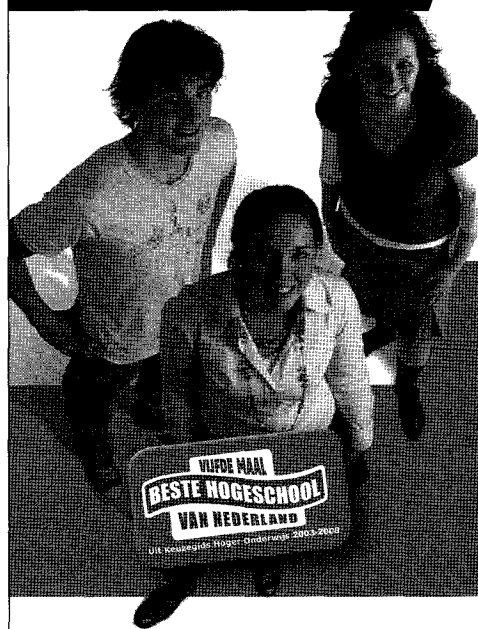
Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Open Dag

CHE CHRISTELIJKE HOOGESCHOOL EDE

Oude Kerkweg 100 | 6717 JS Ede
T (0318) 696300 | E info@che.nl

Maak kennis met onze opleidingen, docenten en studenten op:

vrijdag
17 april 2009
16.30 - 20.00 uur

donderdag
11 juni 2009
18.30 - 21.00 uur

Verpleegkunde

Verpleegkunde*

Educatie

Leraar Basisonderwijs**

Theologie

Godsdienst Pastoraal Werk***
Leraar Godsdienst / Levensbeschouwing**

* ook in deeltijd, ** ook in deeltijd en dual, *** ook in deeltijd en digitaal

Post-hbo, cursus, training, advies of onderzoek? Kijk voor het aanbod van CHE-Transfer op de website.

CHE overtuigend anders

WWW.CHE.NL

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands boeken: Theologie (prekenboeken, levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren), Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken. Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl
Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht
078-6124081
Tevens inkoop/taxatie

maandag gesloten gratis parkeren

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLLEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Geerts herenkleding

Ambtskleding
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streepjacks - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g: 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR,
OP AFSpraak MOGELIJK

ROYALE EENGEZINSWONING in Alblasserdam! V.v. ruime wk, keuken en 4 slk. Zonnige achtertuin, ruime woonwijk met scholen, kerken en winkels op loopafstand.
Vr. pr. € 239.500,- k.k.
Bel 06-11189899.

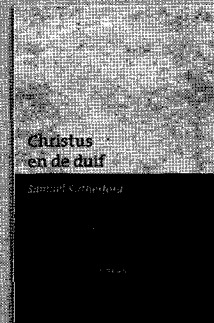
CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR
Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Oudvaders

Neem nu een abonnement op Oudvaders en ontvang geheel gratis het boekje uit de serie Gedolven schatten: Christus en de duif door Samuel Rutherford (winkelprijs € 9,90)
Wilt u liever eerst kennismaken?
Dat kan ook. Een proefabonnement (twee nummers) kost slechts € 10,-

Oudvaders wil werken toegankelijk en bekend maken van oude gereformeerde theologen. Het blad zal steeds een mix bevatten van diverse genres. Ieder nummer bevat een stichtelijk, een schriftverklarend en een leerstellig element. In elk nummer staat een auteur of onderwerp centraal, daarnaast zullen bij wijze van feuilleton werken van oudvaders geplaatst worden en ten slotte is er in ieder nummer plaats voor vrije artikelen. Redactie Dr. W.J. van Asselt, A.A. van de Weg en L.J. van Valen.

Een jaarabonnement van zes nummers kost € 38,00

Nu € 12,50
(excl. verz. kosten)

"Gaven tot der mensen troost"

Een bundel met 12 preken van Ds. W. Silfhout over feeststoffen o.a. Pasen, Pinksteren en Hemelvaart De opbrengst komt volledig ten goede aan het Bouwfonds van de gemeente Capelle a/d IJssel-Middelwatering.

Te bestellen:
Telefonisch 010-4509552 of
mail: prekenbundel@klikSAFE.nl

ERMELO, Vrijst. bungalow nog enkele weken vrij in mei en in juli.
Bel: 0570-513944 / 06-16546054 of
kijk snel op www.cottagehuren.nl

Van Horssen bv BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

NAAM: _____

ADRES: _____

PC/PLAATS: _____

TELEFOON: _____

E-MAIL: _____

BANK/GIRO _____

HANDTEKENING: _____

Ik abonneer mij tot wederopzegging (minimaal een jaar) op Oudvaders. Als welkomsgeschenk ontvang ik het boekje uit de serie Gedolven schatten: Christus en de duif gratis.

Ik wil graag kennismaken met Oudvaders. Ik neem een proefabonnement en betaal voor twee nummer slechts € 10,-

De ingevulde bon kunt u opsturen naar Uitgeverij De Groot Goudriaan, Antw. nr. 18, 8260 VB Kampen. Een postzegel is niet nodig. U kunt ook mailen naar abbonementen@kok.nl

9SR02